

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/8/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121581209
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:6121581209.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXXX/XX, XXX XX D., zastúpenej splnomocneným zástupcom E. F. G., bytom H. X, XXX XX A., proti žalovanému: I. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., XXX XX H., právne zastúpenému JUDr. Ivanom Hricom, advokátom, so sídlom Ing. Kožucha 8, 052 01 Spišská Nová Ves, o zaplatenie 48.300,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok sp.zn. 6C/13/2022-98 zo dňa 9.9.2022, takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje sa rozsudok vo výroku I.

II. V prevyšujúcej časti sa rozsudok zrušuje a vec sa v rozsahu zrušenia vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Kežmarok (teraz Poprad) (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. Súd žalobu z a m i e t a .

II. Žalovanému p r i z n á v a voči žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorého po právoplatnosti rozsudku rozhodne súd samostatným uznesením.“

Svoje rozhodnutie okrem iného odôvodnil tým, že žalobkyňa žalobou doručenou upomínaciu súdu Banská Bystrica dňa 21.12.2021 a postúpenou Okresnému súdu Kežmarok dňa 18.02.2022 žiadala, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 48.300,- eur a na náhradu trov konania.

Žalobu odôvodnila tým, že dňa 14.12.2021 jej B. B. - jej otec postúpil pohľadávku, ktorá vznikla žalovanému z kúpy bytu zo dňa 26.07.2021. K svojmu dlhu sa žalovaný priznal a uznal ho čo do dôvodu a výšky dňa 26.07.2021. Tvrdila, že dňa 11.08.2021 došlo zo strany žalovaného k čiastočnému plneniu dlhu vo výške 13.900,- eur, a preto je predmetom žaloby len nesplatená časť dlhu vo výške 48.300,- eur, ktorá bola predmetom postúpenia. Podľa nej žalovaný nedodrжал termín splatenia dlhu do dňa 30.09.2021, ku ktorému sa zaviazal v Uznaní dlhu zo dňa 26.07.2021, prestal s jej právnym predchodcom komunikovať a navyše sa podľa jej informácií od spoločných známych ani nechystá uhradiť zvyšok dlhu. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení žalobkyňa označila a predložila zmluvu o postúpení pohľadávky zo dňa 14.12.2021, uznanie dlhu zo dňa 26.07.2021 a potvrdenie uskutočnenia prevodu na sumu 13.900,- eur.

Je nepochybné, a to aj s poukazom na ustanovenie § 494 Občianskeho zákonníka, že platnosti záväzku nebráni, ak nie je vyjadrený dôvod, na základe ktorého je dlžník povinný plniť. Veriteľ je však povinný preukázať dôvod záväzku. Uznanie dlhu ako jednostranný právny úkon je prísne formálny, obligatórny kauzálny záväzok a na to, aby mohol byť relevantným podkladom k vymáhaniu dlhu, musí spĺňať

zákonom stanovené vyššie uvedené náležitosti. Ak ich nespĺňa, nemôže súd zaviazať dlžníka k úhrade dlhu. Najmä v prípade, keď súdne konanie by malo byť vedené smerom k ozrejmieniu skutočného dôvodu uznania dlhu. Tento dôvod uznania dlhu musí byť v texte uznávacieho dokumentu jasný už v čase jeho podpisu pre veriteľa aj dlžníka. Nie je úlohou súdneho konania viesť polemiky, čo veriteľ, resp. dlžník uznaním dlhu myslel a ani jeho konanie rozsudkom vysvetľovať alebo dopĺňať.

V danom prípade je v Uznaní dlhu uvedené, cit: „ Ja dolupodpísaný dlžník- I. A., XX.XX.XXXX, J. K. XX, XXX XX H. týmto k dnešnému dňu uznávam v zmysle § 558 Občianskeho zákonníka svoj dlh čo do dôvodu a výšky 62.200,- eur spolu, ktorý pozostáva z dlžnej istiny vo výške 62.200,- eur a dlžných vyčíslených úrokov z omeškania vo výške 0,- eur (ďalej len „Dlh“), ktorý vznikol neplnením mojich povinností medzi mnou ako dlžníkom a B. B. XX.XX.XXXX, L. XX, XXX XX H. ako veriteľom dňa 01.07.2021. Uvedený dlh zo Zmluvy sa zaväzujem zaplatiť do 30.09.2021. Ako dlžník týmto prehlasujem, že som si vedomý všetkých skutočností a že môj vyššie špecifikovaný dlh uznávam.“ Z uvedenej formulácie uznania dlhu nemožno konštatovať splnenie obligatórnej požiadavky uvedenia dôvodu vzniku dlhu, pretože ten tam absentuje. Všeobecné konštatovanie, že dlžník uznáva svoj dlh, ktorý vznikol neplnením jeho povinností medzi ním a B. B. a následne uvedenie dlhu zo Zmluvy nielenže nie je naplnením obligatórnej požiadavky uznania dlhu čo do dôvodu, pretože objektívne nie je možné z tejto listiny zistiť, z akého titulu dlh vznikol, ale dokonca vyvoláva predstavu o existencii viacerých dlhov (dlhu z neplnenia povinností a dlhu zo zmluvy). Takáto všeobecná formulácia je neurčitá a vzbudzuje u tretích osôb dôvodné pochybnosti o obsahu uznávacieho prejavu, a tento nedostatok nemožno odstrániť ani interpretáciou obsahu právneho úkonu podľa § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka. A navyše tieto nedostatky neboli odstránené ani odkazom na listinu, ktorá mala byť právnym titulom vzniku dlhu.

Pokiaľ ide o argument žalobkyne v tom, že dôvod vzniku dlhu bol v čase podpisu uznania dlhu známy žalobkyni aj žalovanému, pretože žalovaný vedel o svojom peňažnom záväzku a vedel aj o dôvode, pre ktorý overuje svoj podpis na uznaní dlhu a de facto sa týmto úkonom, ktorý podpísal slobodne a dobrovoľne, bez vplyvu akýchkoľvek omamných látok prihlásil k dlhu, čo do dôvodu a výšky, keď ešte navyše plnil jej otcovi aj ďalšiu časť dlhu vo výške 13.900,- eur, a tým nepochybne uznal svoj dlh a navyše, ak by nepodpísal uznanie dlhu, nikdy by nesúhlasila s predajom bytu a uzavretím kúpnej zmluvy na svoj byt, čo žalovaný vedel, súd k tomu uvádza, ako už bolo aj vyššie uvedené, že určitosť písomného prejavu vôle je objektívnou kategóriou a takýto prejav vôle by nemal vzbudzovať dôvodné pochybnosti o jeho obsahu ani u tretích osôb. Preto pre platnosť uznania dlhu nepostačuje, ak dlžníkovi a veriteľovi bol známy dôvod a výška uznávaného dlhu, pokiaľ táto skutočnosť nie je poznateľná z textu uznania dlhu. Neformálne uznanie dlhu (napr. ústne uznanie alebo uznanie konkludentným úkonom) nespôsobuje vznik právnej domnienky podľa § 558 Občianskeho zákonníka. Obdobný právny názor je vyjadrený aj v rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 33Odo507/2001 zo dňa 12.02.2002. Navyše súd pre úplnosť uvádza, že ani po vykonanom dokazovaní nemal úplnú, nepochybnú istotu o dôvode dlhu, keďže žalovaný v uznaní dlhu mal uznať dlh voči otcovi žalobkyne, ktorý vznikol z kúpy bytu na základe kúpnej zmluvy uzavretej so žalobkyňou, ktorá bola vlastníčkou bytu. Súdu teda nebolo zrejmé, z akého právneho titulu sa zaviazal plniť žalovaný otcovi žalobkyne, pretože podľa § 588 Občianskeho zákonníka z kúpnej zmluvy vznikne predávajúcemu povinnosť predmet kúpy kupujúcemu odovzdať a kupujúcemu povinnosť predmet kúpy prevziať a zaplatiť zaň predávajúcemu dohodnutú cenu. Nepochybne teda ide o vzťah medzi kupujúcim a predávajúcim, bez účasti tretej osoby. Okrem toho súdu nebola ako dôkaz predložená ani kúpna zmluva, a teda pri uvedení výšky kúpnej ceny za nehnuteľnosť vychádzal len zo zhodných tvrdení strán sporu.

Súd v rámci hodnotenia skutočností, ktoré boli prednesené stranami sporu uvádza, že tak žalobkyňa ako aj žalovaný sa zhodli na to, že dňa 26.07.2021 bola uzavretá kúpna zmluva na predaj bytu č. XX a žalovaným podpísané uznanie dlhu, a to slobodne a dobrovoľne, bez akéhokoľvek nátlaku, aj keď žalobkyňa aktuálne trvá na to, že kúpna zmluva je v rozpore so zákonom a dobrými mravmi. Taktiež sa zhodli na tom, že kúpna cena bytu bola v kúpnej zmluve uvedená vo výške 21.200,- eur a túto kúpnu cenu jej žalovaný za byt aj zaplatil. Žalobkyňa a svedok B. B., jej otec zhodne tvrdili, že žalovaný má za byt na základe uznania dlhu zo dňa 26.07.2021 doplatiť okrem už zaplatenej kúpnej ceny za byt aj sumu 62.200,- eur, z ktorej dňa 11.08.2021 zaplatil jej otcovi sumu 13.900,- eur. Ak za predmet kúpy, ktorého vlastníčkou bola žalobkyňa sa platí predávajúcemu, čo aj žalovaný urobil a sumu vo výške 21.200,- eur na základe kúpnej zmluvy zaplatil, tak potom súdu nie je zrejmé, z akého dôvodu mal platiť otcovi žalobkyne, ktorý nebol vlastníkom bytu. Vo všeobecnosti súd nepochybňuje v tomto konaní predaj bytu, ale vyvstáva otázka, prečo sa mal žalovaný podľa tvrdenia svedka a žalobkyne dohodnúť na kúpnej cene s jej otcom a prečo mal uznať záväzok z kúpy bytu taktiež s otcom, keď otec žalobkyne nebol vlastníkom bytu. Na druhej strane žalovaný tvrdil, čo vyplýva aj z výpovede svedka, že mal voči svedkovi starý dlh, resp. iné dlhy z podnikania. Aj z výpovede svedka nepochybne vyplýva existencia aj iných dlhov medzi

ním a žalovaným, keď na otázku prečo v uznaní dlhu nie je uvedená jeho dcéra ale on uviedol, „pretože tie peniaze dlhuje mne a nie mojej dcére, napr. dlh z podnikania“. Podľa názoru súdu, ak malo rozpor odstrániť uznanie dlhu, tak sa tak nestalo, pretože samotné uznanie dlhu neobsahuje jasný dôvod.

Z výpovede žalobkyne a svedka ďalej vyplynulo, že dňa 01.07.2021 malo dôjsť medzi nimi, t. j. medzi žalovaným a svedkom k ústnej dohode o kúpnej cene bytu vo výške 83.400,- eur s tým, že žalovaný bude plniť 21.200,- eur na účet žalobkyne a zvyšok na účet svedka kvôli dani. Ak sa táto povinnosť týkala zaplatenia kúpnej ceny z kúpnej zmluvy uzavretej dňa 26.07.2021, tak je nepochybné, že žalovaný nemohol objektívne splniť záväzok zaplatiť kúpnu cenu za byt dňa 01.07.2021, pretože v tom čase nebola platne uzavretá kúpna zmluva a on v tom čase nebol v postavení dlžníka z titulu zaplatenia kúpnej ceny, ktorý záväzok mu platne vznikol až uzavretím kúpnej zmluvy, resp. podľa podmienok platenia kúpnej ceny v nej uvedených. Ani samotný svedok nevedel presne uviesť termín zaplatenia kúpnej ceny, výšku kúpnej ceny, okolnosti platenia dane a pod. Otázne však stále ostáva prečo mal žalovaný platiť podľa tvrdenia žalobkyne a svedka nejakú ďalšiu kúpnu cenu za byt otcovi žalobkyne, keď z vyjadrení strán vyplývam, že kúpnu cenu za byt na základe kúpnej zmluvy riadne zaplatil žalobkyňu ako vlastníčke bytu, čím si svoju povinnosť splnil a vo vzťahu k žalobkyňu, ku ktorej ako jedinej mohol uznať dlh žiadne uznanie dlhu neurobil. Pre uznanie dlhu je potrebná existencia pôvodného záväzku dlžníka voči veriteľovi a uzavrieť dohodu o uznaní dlhu, môžu len účastníci pôvodného záväzku, pretože uzavretie dohody medzi inými osobami znamená neplatnosť tohto uznania. Suma sumárum predmetom uznania musí byť existujúci a platný záväzok medzi veriteľom a dlžníkom.

Sporové strany a svedok zhodne tvrdili aj to, že žalovaný mal v minulosti dlhu voči svedkovi spojené s podnikaním, konkurzom, exekúciami a pod., čo nikto nepopiera. Rovnako niekto nepopiera ani svedkom tvrdenú pracovnú disciplínu a žalobkyňou tvrdený spôsob nakladania žalovaným s financiami, resp. tak, ako uviedla žalobkyňa jeho finančnú negramotnosť, avšak tieto skutočnosti nie sú predmetom sporu. Chronologická postupnosť krokov žalovaného smerujúca k uzavretiu kúpnej zmluvy, tak ako ju opisujú žalobkyňa a svedok viedla nepochybne k uzavretiu kúpnej zmluvy, ktorú obe strany - žalobkyňa a žalovaný slobodne uzavreli dňa 27.06.2021. Žalobkyňa aj žalovaný zhodne tvrdili, že ak by žalovaný nepodpísal uznanie dlhu, nepodpísala by žalobkyňa ani kúpnu zmluvu. Tu však je potrebné uviesť, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno, keďže kúpna cena dohodnutá v kúpnej zmluve vo výške 21.200,- eur za byt jej bola zaplatená, údajný zvyšok kúpnej ceny, ktorý mal byť žalovaným uznaný riadne nepreukázala (ani svedok). T.j. nepreukázala, že sa so žalovaným na zvyšku kúpnej ceny dohodli a že takýto záväzok existuje, keď navyše podľa jej tvrdenia a tvrdenia svedka ho mal žalovaný zaplatiť len otcovi žalobkyne.

Súd tak dospel k záveru, že listina predložená žalobkyňou a formálne označená ako Uznanie dlhu nie je spôsobilá založiť právnu domnienku existencie dlhu v dobe jeho uznania, keďže v nej nie je uvedený dôvod vzniku dlhu, pričom v nej nie je uvedené nič ďalšie, z čoho by súd mohol túto náležitosť uznania dlhu vyvodiť, a to ani postupom podľa § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Absencia uvedenia kauzy ako obligatórnej náležitosti uznávacieho prejavu dlžníka spôsobila, že Uznanie dlhu zo dňa 26.07.2021 je absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v dôsledku čoho účinky vyvrátenej domnienky o existencii dlhu v čase uznania nenastali. Dôkazné bremeno o existencii dlhu a jeho výšky v dôsledku absolútnej neplatnosti uznania dlhu neprešlo na dlžníka, ale zaťažuje veriteľa, teda v tomto prípade žalobkyňu. Žalobkyňa tak v priebehu konania bola povinná preukázať, že dlh v čase uznania existoval. Keďže uznanie dlhu ako obligatórny kauzálny vzťah je pre absenciu kauzy neplatný právny úkon, nemohol otec žalobkyne ako postupca z neplatného uznania dlhu postúpiť tento dlh na žalobkyňu.

Súd vyhovel v spore všetkým dôkazným návrhom strán, vykonanie žiadneho z navrhnutých dôkazov nezamietol, vykonanie žiadneho z navrhnutých dôkazov ani nebolo stranami namietané. Keďže tu nejde o spor s ochranou slabšej strany ale o klasický kontradiktórny spor, žiadne iné dôkazy ako tie, ktoré strany samé do vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania navrhli súd vzhľadom na § 185 ods. 2 Civilného sporového poriadku vykonať nemohol a nesmel. Procesná zodpovednosť za zistenie skutkového stavu slúžiaceho v zmysle ust. § 215 Civilného sporového poriadku pre rozhodnutie vo veci bola tu len a výlučne na stranách sporu. V klasickom sporovom konaní, pre ktoré platí dispozičný a prejednací princíp, princíp kontradiktórnosti a koncentrácie a (s nimi spojený) princíp formálnej pravdy súd nevystupuje v pozícii aktívneho vyšetrovateľa, ale v pozícii arbitra, ktorý zistí skutkový stav len z komponentov, ktoré do konania dodali sporové strany. Úlohou súdu teda nie je aktívne vyhľadávať skutkové zistenia a snažiť sa o poznanie „objektívnej“ či „materiálnej“ pravdy, ale zistiť skutkový stav v miere primeranej procesnej aktivite sporových strán. Bez tejto aktivity strán súd v zisťovaní skutkového stavu nepokračuje - uzavrie proces vytvárania skutkového základu pre meritórne rozhodnutie a vec rozhodne. Neúspešnej strane sa tak v konkrétnom prípade môže skutkový stav javiť ako zistený nedostatočne, avšak jeho zisťovanie bolo

v súlade s koncepciou sporového konania ukončené ako dôsledok (procesná sankcia) nedostatočnej procesnej aktivity strany sporu (k tomu bližšie pozri Veľký komentár k Civilnému sporovému poriadku autorov Števíček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Praha : C. H. Beck., 2016, z ktorého súd citoval, strana 798, výklad k § 215 CSP).

Ak teda žalobkyňa ako dominus litis (pán sporu) požadovala zaplatenie sumy 48.300,- eur, tak v dôsledku neplatnosti Uznania dlhu, na ktorú súd poukázal už v predbežnom právnom posúdení, bola povinná preukázať, z akého titulu požiadavka na zaplatenie sumy 48.300,- eur plynie a tieto skutočnosti aj podporiť relevantnými dôkazmi (napr. listinami, z ktorých by vyplývala výška konkrétnej sumy), teda musela uniesť dôkazné bremeno svojich tvrdení. Dôkazné bremeno možno charakterizovať ako procesnú zodpovednosť strany za výsledok konania. Dôsledkom toho, že tvrdenie strany nie je preukázané, je pre stranu nepriaznivé rozhodnutie, teda strata sporu, nároku. Každá strana musí uniesť dôkazné bremeno ohľadom svojho tvrdenia. Dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností leží na tej strane, ktorá z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o tú stranu, ktorá existenciu týchto skutočností tiež tvrdí. Ako bolo vyššie uvedené, v tomto spore nie je úlohou súdu, aby ex offo nahrádzal procesnú aktivitu žalobkyne ohľadom jej dôkazného bremena. V dôsledku kontradiktórnosti konania strana v konaní má nielen povinnosť tvrdenia, ale aj povinnosť svoje tvrdenia riadne preukázať. Žalobkyňa okrem Uznania dlhu zo dňa 26.07.2021 a Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 14.12.2021, ktoré súd posúdil ako neplatné nepredložila súdu žiaden dôkaz, z ktorého by vyplývala existencia záväzku žalovaného z titulu neplnenia povinnosti medzi žalovaným a jej otcom dňa 01.07.2021, resp. zo zmluvy do dňa 30.09.2021.

Súd prvej inštancie v tejto súvislosti upriamuje pozornosť na vyššie uvedenú nekonzistentnosť vo vyjadreniach žalobkyne a svedka, keď súdu predovšetkým nie je zrejmé, prečo by mal žalovaný zaplatiť kúpnu cenu za byt otcovi žalobkyne, ktorý nebol vlastníkom bytu a navyše, keď kúpna cena už bola žalobkyňou za byt na základe kúpnej zmluvy riadne zaplatená a ešte navyše, keď je nepochybné, že žalovaný a otec žalobkyne majú medzi sebou aj iné dlhy z podnikania. Ak žalovaný spochybnil nárok žalobkyne v tom, že nevie o aký dlh sa jedná, pretože svedok voči nemu má aj nejaký dlh z podnikateľskej činnosti, tak dôkazné bremeno sa presunulo na žalobkyňu, aby tá osvedčila právny základ existencie svojej pohľadávky. Žalobkyňa ale súdu žiadnym spôsobom túto skutočnosť nepreukázala a riadne nepodložila dôkazmi. Tento nedostatok neodstránila ani pri svojom výsluchu a ani výsluchom ňou navrhnutého svedka. Je potrebné dať za pravdu žalovanému, že účastníkom uznania dlhu, ktoré by podpísal žalovaný ako dlžník a týkalo by sa bytu a kúpnej ceny, by mohla byť jedine žalobkyňa v právanom podstavení veriteľa, a to najskôr až po márnom uplynutí lehoty na zaplatenie kúpnej ceny za byt žalovaným v zmysle platnej a účinnej kúpnej zmluvy.

Pokiaľ ide o tvrdenie žalobkyne o tom, že úhradou zo dňa 11.08.2021 vo výške 13.900,- eur na účet otca žalobkyne (postupcu) žalovaný ako dlžník uznal svoj dlh čo do dôvodu a výšky, tak k tomu súd uvádza, že je potrebné dôsledne rozlišovať úpravu uznania dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka a uznania záväzku podľa § 323 Obchodného zákonníka, ktorého úpravu je možné aplikovať iba na obchodnoprávne vzťahy, pričom vzťah medzi stranami sporu je nepochybne občianskoprávny. Podľa § 407 ods. 3 Obchodného zákonníka ak dlžník plní čiastočne svoj záväzok, má toto plnenie účinky uznania zvyšku dlhu, ak možno usudzovať, že plnením dlžník uznáva aj zvyšok záväzku. Právna úprava uznania záväzku v Obchodnom zákonníku je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku ucelená, a preto sa právna úprava uznania dlhu v Občianskom zákonníku v obchodných vzťahoch nepoužije ani doplnkovo a to platí aj opačne. Keďže nemožno na občianskoprávny vzťah aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, nemožno ani čiastočné plnenie žalovaného považovať za uznanie dlhu čo do dôvodu a výšky, keď už z vyjadrení žalovaného je nepochybné, že neuznáva svoj záväzok.

K poukázaniu žalobkyne na nález Ústavného súdu Českej republiky z 13.03.2013, sp.zn. IV. ÚS 1241/2012 súd uvádza, že tento nález nijakým spôsobom nesúvisí so skutkovými okolnosťami vyplývajúcimi z tohto konania už len tým, že sa týka mimosúdnych rehabilitácií a predmetom sporu bolo to, že sa žalobkyne domáhali určenia, že sú podielovými spoluvlastníkmi v žalobe uvedených pozemkov, aj preto ústavný súd v náleze poukázal na históriu vzniku znenia zákona, jeho systematickú súvislosť a pod., čo nie je možné uplatniť v kontexte tu uvádzaných okolností. Taktiež poukaz na uznesenie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3Co/278/2016 zo dňa 30.11.2017, ktorým odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, nemožno aplikovať na skutkový stav v tomto spore, pretože v tomto prípade bol vzťah medzi žalobcom a žalovaným, ktorým bol Slovenský plynárenský priemysel, a.s. založený na zmluvnom vzťahu, keďže medzi žalobcom ako odberateľom a žalovaným ako dodávateľom bola dňa 13.5.2010 uzavretá Zmluva o dodávke plynu pre odberateľov kategórie Malé podnikanie a organizácie (maloodber) s predpokladaným ročným odberom 1.700 m³ pre odberné miesto M. (medzi žalobkyňou a žalovaným nebol preukázaný žiaden zmluvný

vzťah za účelom plnenia sumy 48.300,- eur, na ktorý by nadväzovalo uznanie dlhu) Navyše bola medzi nimi uzavretá aj dohoda o splátkach (8.12.2011), ktorej súčasťou bolo uznanie záväzku čo do dôvodu a výšky celého nedoplatku z vyúčtovacej faktúry 19.422,32 eura. Odvolací súd v rámci odôvodnenia uviedol, že cit.: „V tejto súvislosti odvolateľ náležite argumentoval, že pokiaľ bola do konania predložená listina preukazujúca uznanie dlhu, súd prvej inštancie mal obmedziť svoju činnosť na skúmanie, či taký úkon spĺňa formálne a obsahové náležitosti na jeho platnosť. V prípade, že uznanie záväzku je platné, potom mal mať súd prvej inštancie bez ďalšieho za preukázané, že záväzok existoval, a to až do momentu, kým v konaní nie je bez akýchkoľvek pochybností preukázaný opak. Odvolací súd v tejto súvislosti konštatuje, že inštitút uznania dlhu je samostatným záväzovacím inštitútom; zabezpečovaciu funkciu plní tým, že zakladá právnu domnienku existencie dlhu v dobe jeho uznania. Tým sa v spore posilňuje procesná pozícia veriteľa, pretože v ňom nemusí dokazovať vznik dlhu ani jeho trvanie v dobe, keď k uznaniu došlo. Je naopak na dlžníkovi, ktorý namieťa, že dlh nevznikol, že bol splnený alebo zanikol inak, aby to preukázal. Uznáním dlhu teda prechádza dôkazné bremeno z veriteľa na dlžníka. Pozitívne riešenie otázky, či sporová strana uniesla dôkazné bremeno ohľadom neexistencie záväzku alebo nie, nemôže byť založené na samotnom popretí skutočnosti, o ktorej existencii platí vyvrátená domnienka, nakoľko akceptácia takéhoto názoru by vo svojej podstate popierala zmysel inštitútu vyvrátenej domnienky. V niektorých prípadoch zákon nerobí existenciu pohľadávky podmienkou (predpokladom) právneho úkonu, ktorý sa k nej vzťahuje. Tak tomu je aj v prípade neexistencie uznaného dlhu (záväzku), ktorá nerobí právny úkon uznania dlhu (záväzku) neplatným, nakoľko v dôsledku konštrukcie vyvrátenej právnej domnienky spočíva dôkazné bremeno ohľadom neexistencie dlhu na dlžníkovi. V opačnom prípade, teda ak by platilo, že nemožno platne uznať nedlh, by účinky uznania dlhu vôbec nenastali (vrátane uplatnenia vyvrátenej právnej domnienky), čo by znamenalo, že dôkazné bremeno ohľadom neexistencie dlhu by nikdy neniesol dlžník, naopak veriteľ by musel vždy, dovoľávajúc sa uznania dlhu, preukazovať existenciu uznaného dlhu ako podmienku platnosti uznania dlhu a teda aj ako predpoklad k uplatneniu jeho účinkov.“ V súlade s týmto odôvodnením je možné uzavrieť, že keďže do konania bolo predložené uznanie dlhu, súd obmedzil svoju činnosť na skúmanie, či tento úkon spĺňa formálne a obsahové náležitosti na jeho platnosť. V prípade, ak by bolo uznanie dlhu platné, mal by bez ďalšieho preukázané, že tento dlh existoval. Nakoľko však už samotné uznanie dlhu nespĺňalo obsahové náležitosti pre jeho platnosť, bolo uznanie dlhu neplatné.

Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že listina s názvom „Uznanie dlhu“ zo dňa 26.07.2021 je neplatná pre nesplnenie náležitosti uznania dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka, v dôsledku čoho nenastali právne účinky v tom, že dlh v čase uznania trval a nemohlo dôjsť ani k platnému postúpeniu pohľadávky na základe Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 14.12.2021 na žalobkyňu. Dôkazné bremeno neprešlo na žalovaného, ale ostalo na žalobkyňi, ktorá v priebehu konania neuniesla dôkazné bremeno a právne relevantným spôsobom nepreukázala súdu existenciu pohľadávky v sume 48.300,- eur voči žalovanému. Vzhľadom na uvedené je súd toho názoru, že žalobkyňa neuniesla dôkazne bremeno v časti samotného vzniku pohľadávky voči žalovanému, a preto súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalobkyňa, ktorá navrhla odvolaciemu súdu, aby rozhodol podľa žaloby, a teda rozsudok zmenil a žalobe vyhovel.

V odvolaní okrem iného uviedla, že v prejednávanej veci je potrebné konštatovať, že máme za to, že OS KK svojvoľne rozhodol v danej veci aj preto, lebo samotný žalovaný sa k dlhu priznal a priznal aj to, že si dobrovoľne plnil časť dlhu a v neposlednom rade priznal na pojednávaní dňa 29.06.2022 aj to, že keďže nemal už peniaze tak vyhľadal svojho právneho zástupcu, aby spochybnil Uznanie dlhu a aby už nemusel nič platiť a to všetko je zachytené aj v zápisnici z pojednávania zo dňa 29.06.2022. Z rozsudku OS KK je zrejmé, že dôkazy boli hodnotené iba podľa svojej úvahy a nie každý dôkaz jednotlivo, všetky dôkazy vzájomnej súvislosti a z hľadiska pravdivosti a dôležitosti. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzený právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten ktorý dôkaz hodnotiť. Máme za to, že by sa mala uplatniť zásada voľného hodnotenia dôkazov.

Má za to, že zo zápisnice z pojednávania z 29.06.2022 č.k. 6C/13/2022 jednoznačne vyplýva, že kto bol iniciátorom celého predaja bytu ako aj to, že žalovaný si od samého začiatku určil akým spôsobom a za akých podmienok byť kúpi a doslovne uprosil žalobkyňu ako aj jej otca, aby mu ho predali. Samotný žalovaný naliehal, aby mu bol byt odpredaný v letných mesiacoch roku 2021 a to aj napriek tomu, že lehota piatich rokov vlastníctva bytu žalobkyňou by uplynula 02/2022, avšak žalovaný sa zaviazal, že uhradí všetky poplatky a dane spojené s predajom bytu za predávajúcich.

Žalovaný na súde výslovne uviedol, že podpisoval uznanie dlhu pri plnom vedomí a nebol pod vplyvom psychotropných látok, necítil sa byť vydieraný ani že by konal v tiesni a pred podpisom uznania dlhu na Obecnom úrade D. si išiel von telefonovať so svojím právnikom. Samotný žalovaný eviduje a je si vedomý dlhu, ktorý má.

Tendenčné správanie žalovaného sa dá vidieť aj pri účelovej zmene jeho postojov k „uznaniu dlhu“, o ktorom neustále tvrdí, že síce ho podpísal, avšak už nevie za čo to uznanie dlhu bolo, pretože má viacero dlhov voči otcovi žalobkyne a na tento konkrétny dlžobný úpis si už nespomína.

Preukázala tiež fakt, že žalovaný nebol pod vplyvom žiadnej omamnej látky, a teda bol pri podpise uznania dlhu vo výške 62 200,- eur pri plnom vedomí a spôsobilý na právne úkony. Uznal svoj dlh čo do dôvodu a výšky voči veriteľovi p. B.. V čase podpisu uznania dlhu si bol žalovaný plne vedomý čo podpisuje a z čoho dlh vznikol a tak sa aj vyjadril priamo na pojednávaní, keď uviedol „že by bol pokoj, tak som to podpísal“. Žalovaný svoj podpis dokonca nechal úradne overiť na Obecnom úrade D. a teda o vykonaných právnych úkonoch zo strany žalovaného nemôže byť žiadna pochybnosť. Právny akt uznania dlhu patrí medzi výlučné práva dlžníka voči veriteľovi, pričom sám dlžník týmto úkonom posilňuje pozíciu veriteľa v prípadnom súdnom konaní. Ide teda o jednostranný právny úkon.

Preukázala aj fakt, že žalovaný začal hľadať spôsoby, ako sa vyhnúť zaplateniu dlhu, ktorý bol po splatnosti až po úhrade časti dlhu, resp. po tom, keď zistil, že sa mu nepodarilo dodržať dohodu, a taktiež sa mu nepodarilo prefinancovať hypotéku a tak doplatiť svoj dlh a preto si dovoľm citovať žalovaného „uhradil som to potom hej, lebo potom, ako som rozprával s p. N., s pánom právnikom, tak sme prišli na to, že tam sú niektoré veci, ktoré nie sú, alebo neboli, ako by som to povedal, že by boli tam veci, o ktorých som nemusel platiť.“ Z vyššie uvedeného vyplýva, že dlžník si bol riadne vedomý svojho dlhu a oslovil svojho právneho zástupcu s požiadavkou nájdenia spôsobu ako sa vyhnúť zaplateniu zvyšnej časti dlhu.

K vyjadreniam žalovaného zo dňa 17.08.2022 uviedla iba to, že počas celého konania nepredložil žalovaný jeden relevantný dôkaz o tom, že dlh v čase uznania dlhu neexistoval a ani to, že mohol byť zameniteľný s iným dlhom, nakoľko ako sám žalovaný uvádza vo svojom vyjadrení na strane 2, všetky staré dlhy si otec žalobkyne neprihlásil do konkurzu a teda podľa neho sú dlhy nevymáhateľné pričom je to absurdné tvrdenie, nakoľko všetky poplatky na konkurz žalovaného si žalovaný zase požičal od otca žalobkyne a prisahal mu v tej dobe na zdravie svojej rodiny, že mu peniaze vráti a v neposlednom rade aj byt, ktorý nie je doplatený zo strany žalobcu pochádza z daného konkurzu a tu sa len opakovane ukazuje, že otec žalobkyne a žalobkyňa samotná konali v dobrej viere pomôcť žalovanému, aby neskončil na ulici a ten im obom takýmto spôsobom prejavuje vďaku. Z vyjadrení žalovaného je už teraz zrejmé, že ich nikdy nechce svoje napažičiavané peniaze a ani vzniknutý dlh z odpredaja bytu vrátiť, čo sa môže javiť aj ako dobre premyslený podvod, ale to už je otázka na orgány činné v trestnom konaní.

Odvolaiteľka dala opätovne do pozornosti cteného súdu chronologickú postupnosť úkonov, vyjadrení žalovaného ako aj právnych krokov, ktoré žalobca urobil pred podpisom uznania dlhu ako aj po splatnosti uznania dlhu, z ktorých všetkých vyplýva iba jedna vec a to, že o cene bytu jednal s otcom žalobkyne, dohodli sa na cene, spôsobe rozdelenia kúpnej ceny na dve časti, uznaní dlhu, podpísaniu záložných zmlúv, podpísaniu kúpnych zmlúv, zaplatenie prvej časti kúpnej ceny ako aj zaplatenie čiastky z druhej časti kúpnej ceny za byt.

V rámci preukázania nespochybniteľnej časovej následnosti právnych úkonov, ktoré sú doteraz platné poukázala na úkony urobené žalovaným, ktoré boli slobodné, bez nátlaku a všetky z jeho iniciatívy:

1. v januári 2021 začal žalovaný naliehať na otca žalobkyne aby mu odpredal byt.
2. v marci sa otec žalovanej dohodol so žalovaným na rozviazaní pracovného pomeru s výpovednou dobou 3 mesiace, ktorá uplynula 30.6.2021, vzhľadom na to, že pracovná disciplína žalovaného nebola takpovediac v súlade s kostolným poriadkom a chodil viac na fušky ako do zamestnania a od 1.7.2021 mal žalovaný sľúbenú novú prácu v G. J. s lepším platom.
3. v máji so žalovaným bola žalobkyňa v banke na podpísanie zmluvy o ručení na sumu 35000.-EUR, v danom čase banka nechcela žalovanému poskytnúť väčšiu sumu vzhľadom na jeho príjem.
4. dňa 30.6.2021 sa žalovaný dohodol s otcom žalobkyne na novej nájomnej zmluve na byt v trvaní od 1.7.2021 do 30.9.2021, pričom dátumy sú totožné s dátumami, kedy došlo k dohode finálnej ceny za byt ako aj spôsobu splatenia danej sumy a dátumom do kedy sa dohodli na tom, že vyplatí žalovaný zvýšnú cenu za byt.
5. dňa 1.7.2021 sa stretol žalovaný so žalobkyňou a jej otcom v kancelárii vo firme otca žalobkyne, dohodli a odsúhlasili si finálnu cenu za byt vo výške 83 400.-EUR, pričom keď dôjde k podpisu zmluvy, tak dcére zaplatí sumu za byt a jemu pošle zvyšok dojedanej kúpnej ceny bytu. t.j.: 62.200,- eur. Dohodli si aj nasledovný postup a to ten, že po podpise kúpnej zmluvy, podpíše uznanie dlhu. Následne, keď bude mať vyšší príjem, tak si bude nehnuteľnosť refinancovať a doplatí zvyšok dlhu. Na podporu tých

to tvrdení svedčí aj fakt, že samotný žalovaný bol v banke aj so svojou sestrou a chcel ju zapísať ako spoluručiteľku za úver, avšak jej oznámili, že keď je vydatá tak to musí v rámci BSM podpísať aj jej manžel a keďže sa zľakla, že by sa to manžel dozvedel, tak od tohto konania upustili. O týchto informáciách ma informovali v banke, keď som tam prišla sťažovať, že prečo je na katastri uvedené, že je byt založený, keď ešte nebola kúpna zmluva a ani čerpanie a ani vklad.

6. dňa 23.7.2021 poslal žalovaný email otcovi žalobkyne s textom „Čau, skontroluj prosím ťa údaje... „ a v prílohe emailu bola kúpna zmluva na byt (dôkaz bol žurnalizovaný do súdneho spisu).

7. dňa 26.7.2021 došlo k podpisu kúpnej zmluvy na byt na Obecnom úrade D., kde poradové číslo podpisu žalobkyne je XXX a následne poradové číslo podpisu žalovaného na uznaní dlhu je XXX a poradové číslo podpisu na Kúpnej zmluve je XXX. Z vyššie uvedeného vyplýva, že v danom čase jednal žalovaný pri plnom vedomí, a bol oboznámený s úkonmi, ktoré robí ako aj s dôsledkami týchto úkonov.

8. dňa 4.8.2021 došlo k prevodu 21 200,- eur na účet žalobkyne.

9. dňa 11.8.2021 došlo k čiastočnému uhradeniu dlhu vo výške 13.900,- eur na účet otca žalobkyne.

10. dňa 30.11.2021 bol doručený list od právneho zástupcu žalovaného so žiadosťou o vrátenie sumy 13.900,- eur a to už mám za to, že správanie žalovaného prekonallo všetky medze slušného správania a po tom všetkom čo môj otec preňho urobil ako napríklad že mu dovolil platiť 100,- eur nájom po dobu 4,5 roka a iba na nájomnom ušetril žalovaný cca 10.800,- eur v porovnaní s bežným nájomným nehovoriac o tom, že došlo k predaju garáže, aby vyplatil žalovaný svoj dlh a nešiel do basy, požičieval mu peniaze, bral si tovar z firemného skladu na dlh a iba môj otec si to všetko zapisoval na papiere vo formáte A4, požičal mu na kúpu auta, požičal mu na poplatky spojené s osobným konkurzom, vyplácal mzdy jeho zamestnancom v rokoch 2007 a 2008 keď spolu robili v Nemecku, nehovoriac o tom, že na proskanie kúpil byt v dražbe, aby neprišiel o strechu nad hlavou, kde býval s manželkou dcérami, maloletým synom a strýkom, dovolil mu robiť si fušky aby si privyrobil, a v neposlednom rade mi nedá ešte spomenúť fakt, že žalovaný neustále a dookola sľuboval a ubezpečoval mňa ako aj môjho otca a neskôr aj môjho priateľa o tom, že on to chcel všetko urovnať už len z účty k B. a preto čo všetko preňho za tie roky čo sa poznajú urobil. Len pre upresnenie s otcom žalovanej sa poznajú od cca 1995, keď spolu robili na telekomunikáciách.

Podľa názoru odvolateľky je nevyvrátiteľný fakt, že žalovaný uznanie dlhu dobrovoľne podpísal na Obecnom úrade v D. a aj úradne overil svoj podpis, plne súhlasil s jej obsahom a v danom prípade by sme mali konkrétny právny úkon vykladať v zmysle Občianskeho zákonníka § 35 ods. „1. Prejav vôle sa môže urobiť konaním alebo opomenutím; môže sa stať výslovne alebo iným spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti o tom, čo chcel účastník prejavíť.“

2. Právne úkony vyjadrené slovami treba vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale najmä tiež podľa vôle toho, kto právny úkon urobil, ak táto vôľa nie je v rozpore s jazykovým prejavom.

3. Právne úkony vyjadrené inak než slovami sa vykladajú podľa toho, čo spôsob ich vyjadrenia obvykle znamená. Pritom sa prihliada na vôľu toho, kto právny úkon urobil, a chráni sa dobromyseľnosť toho, komu bol právny úkon určený.“

Z ustálenej rozhodovacej praxe súdov SR je zrejmé, že uznanie dlhu zakladá právnu domnienku existencie dlhu, čo znamená, že dôkazné bremeno o existencii (resp. neexistencii) dlhu prechádza na dlžníka. To znamená, že na súde (ak máte podpísané uznanie dlhu) nemusí žalobkyňa preukazovať existenciu dlhu, pretože existencia sa predpokladá a v tomto konkrétnom prípade sa nie len že predpokladá, ale je potvrdená samotnými právnymi krokmi žalovaného v období od januára 2021 do 11.08.2021. Je nepochybné, že všeobecným popretím záväzku dlžníkom nie je dôvodom na preskúmanie nároku súdom. Máme za to, že účelové spochybňovanie svojho konania nemôže mať za následok zrušenie dlhu.

Počas celého súdneho konania žalovaný nevyprodukoval žiaden dôkaz na podporu svojich tvrdení pričom ako z ustálenej rozhodovacej praxe súdov vyplýva, že všeobecným popretím záväzku dlžníkom nie je dôvodom na preskúmanie nároku súdom. Má za to, že účelové spochybňovanie svojho konania nemôže mať za následok zrušenie dlhu. Z dokazovania v konaní jasne vyplynulo, kedy dlh vznikol, aký je pôvod dlhu a teda nie je možné si dlh z uznania dlhu zo dňa 26.07.2021 zameniť s iným dlhom dlžníka. Odvolateľka má za to, že je potrebné spomenúť aj vyjadrenia svedka p. B. B. na pojednávaní dňa 29.06.2022 a to, že na rozdiel od tvrdení žalovaného sú konzistentné a veľmi podrobne opisujú vznik dlhu, ktorý bol na uznaní dlhu zo dňa 26.07.2021, pričom dávame do pozornosti ctenému súdu, že svedkova výpoveď ako celok resp. jej časti neboli žiadnym spôsobom spochybnené zo strany žalovaného, nakoľko sa jednalo o pravdivý opis udalostí, ktoré opisovali ich spoločný vzťah či už osobný alebo profesionálny ako aj skutočnosti, ktoré predchádzali podpísaniu kúpnej zmluvy na nehnuteľnosť ako aj uznanie dlhu, ktorý vznikol. Máme za to, že svedok dostatočne opísal a vysvetlil všetky okolnosti, chronologický sled udalostí ako aj pôvod a čas vzniku dlhu. Dňa 1.7.2021 došlo medzi žalovaným a

svedkom ku konečnej dohode na cene bytu ako aj na tom, že byt sa žalovanému odpredá za podmienok dohodnutých zo dňa 01.07.2021 pričom uvedené potvrdzuje aj fakt, že žalovaný poslal návrh kúpnej zmluvy dňa 23.07.2021 svedkovi na mail „Čau, skontroluj prosím ťa údaje... “ a už aj z uvedeného vyplýva, že všetky ostatné podmienky boli vopred dohodnuté.

Odvolateľka dala do pozornosti rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 3Co/278/2016.

Žalovaný neuniesol dôkazné bremeno a preto je žaloba dôvodná.

3. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný, ktorý navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok potvrdil a priznal mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

Vo vyjadrení okrem iného uviedol, že ak uznanie dlhu zo dňa 26.7.2021 bolo vypracované z dôvodu doplatenia kúpnej ceny za byt, prečo tento dôvod nie je uvedený aj v texte samotného uznania ako obligatórna náležitosť uznania dlhu.

Podľa žalovaného nie je to uvedené z dôvodu, že to nezodpovedalo objektívnej realite. Súd v odôvodnení rozsudku v bodoch 31. až 39. podrobne vysvetľuje, prečo právny dôvod vzniku dlhu musí byť v uznávacom prejave zrozumiteľne, jasne a určite vysvetlený. Je jeho obligatórnou náležitosťou. Môže byť nahradený odkazom na inú listinu z ktorej dlh vyplýva. Ani jedna možnosť pôvodným veriteľom – p. B. nie je naplnená. Otec žalobkyne vypracoval totiž uznanie dlhu sám a považuje tento uznávací prejav za dostatočný (str. 15 zápisnice zo dňa 29.6.2022), aj keď mu chýba zákonom stanovená náležitosť.

Výpovede sporových strán ako aj svedka potvrdili aj ďalšie tvrdenia žalovaného, a teda, že nie je zrejмый dôvod uznania dlhu zo dňa 26.7.2021. Žalobkyňa so svojím otcom p. B. tvrdia, že dôvodom uznania dlhu je uhradenie kúpnej ceny za byt, naopak žalovaný tvrdí, že ide o jeho dlžoby z podnikania v minulosti, pretože svedok p. B. si ako veriteľ riadne a včas neprihlásil pohľadávky voči žalovanému do konkurzného konania (predložené: Uznesenie Okresného súdu Prešov sp.zn. 2NcKR/4/2017 zo dňa 6.2.2018). Svedok p. B. neprihlásením pohľadávky de facto spôsobil nevymáhateľnosť pohľadávky zo spoločného podnikania (str. 18 zápisnice z pojednávania zo dňa 29.6.2022).

Uznanie dlhu zo dňa 26.07.2021 nespĺňa formálne ani materiálne náležitosti na platné uznanie dlhu. Nevyvoláva žiadne právne následky pred sporové strany a je neplatné. Žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno v konaní. Z textu uznania dlhu zo dňa 26.07.2021 nevyplýva o aký dlh ide, z akých položiek sa skladá, prečo je v konkrétnej výške a podobne. Jediný dlh, ktorý mohol eventuálne otec žalobkyne evidovať a žiadať od jeho osoby, je dlh, ktorý vznikol počas druhotnej platobnej neschopnosti. Existenciu tohto dlhu potvrdil svedok p. B. aj na pojednávaní. Uvedomujúc si nevymáhateľnosť dlhu z titulu pohľadávky z podnikateľskej činnosti, ktorú sám spôsobil neprihlásením pohľadávky, prišiel s dcérou so žalobkyňou s novou teóriou, že ten dlh je vlastne časť kúpnej ceny za byt.

Právny vzťah medzi svedkom p. B. a žalovaným ako dlžníkom nemá žiadny súvis s právnym vzťahom medzi žalobkyňou ako predávajúcou a žalovaným ako kupujúcim na základe Kúpnej zmluvy zo dňa 26.07.2021. Tieto dva právne vzťahy sú samostatné, nezávislé a mali by sa aj samostatne posudzovať. Konanie žalobkyne je zmätočné aj z dôvodu, že podala okrem iného žalobu o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, na ktorej doposiaľ trvá v tomto konaní. Konanie je vedené pod sp.zn. 8C/77/2021 na Okresnom súde Kežmarok.

4. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa, ktorá okrem iného poukázala na to, že žalovaný neuniesol svoje dôkazné bremeno. Zmena postoja žalovaného k celej veci nastala až, keď zistil, že navýšenie hypotéky nebude také jednoduché a nemá ako uhradiť zvyšnú časť dlhu tak na súde sám žalovaný uviedol, „Uhradil som to potom hej, lebo potom, ako som rozprával s p. N., s pánom právnikom, tak sme prišli na to, že tam sú niektoré veci, ktoré nie sú, alebo neboli, ako by som to povedal, že by boli tam veci, o ktorých som nemusel platiť.“ Z vyššie uvedeného vyplýva, že dlžník si bol riadne vedomý svojho dlhu a oslovil právneho zástupcu s požiadavkou nájdania spôsobu ako sa vyhnúť zaplatenia zvyšnej časti dlhu.

V ďalšom v podstate zopakovala dôvody svojho odvolania a zotrvala na ich opodstatnenosti.

5. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce podľa zásad upravených v ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru o nedôvodnosti odvolania žalobkyne a neopodstatnenosti žaloby.

6. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným porušením práva na spravodlivý proces, nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval

príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v oprávnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

7. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

8. Dokazovanie je jeden zo základných inštitútov civilného procesu. Aby súd vedel spor riadne prejednať a rozhodnúť, musí mať zabezpečený dostatok skutkových poznatkov významných pre rozhodnutie vo veci samej. Žalobca má v prvom rade povinnosť tvrdenia. Na podporu svojho tvrdenia v zmysle ustanovenia § 132 CSP je žalobca povinný označiť dôkazy, ktoré podľa jeho názoru môžu prispieť k objasneniu veci a zároveň je povinný ich k žalobe pripojiť, ak to ich povaha pripúšťa. Zákonodarcia do ustanovenia § 185 CSP zaviedol princíp formálnej pravdy, čo predstavuje jednu z najzásadnejších zmien civilného procesu. Formálnou pravdou sa rozumie, že súd pri rozhodovaní vychádza výlučne z dôkazov, ktoré mu navrhli strany sporu. Súd sa tak nemusí dostať k úplnému zisteniu pravdy, vzhľadom na to, že si o spore môže urobiť svoj obraz iba v rozsahu, v akom mu ho vykreslia strany sporu svojimi tvrdeniami a súvisiacimi dôkazmi. Dôraz sa kladie na procesnú diligenciu strán sporu, čoho dôsledkom je obmedzenie dôkaznej iniciatívy súdu a jej presun takmer bezvýhradne na strany sporu.

9. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer strán sporu. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré museli byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena. Tak napríklad v konaní o zaplatenie dlhu z určitej zmluvy má žalobca (veriteľ) povinnosť bremeno tvrdenia o tom, že s žalovaným (dlžníkom) uzavrel zmluvu, že na jej základe poskytol žalovanému určité plnenie a že žalovaný za toto plnenie neposkytol riadne a včas dohodnutú náhradu (odplatu). Na povinnosť tvrdenia nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno preukázať, uzavrieť zmluvu a poskytnutie plnenia podľa nej. Pokiaľ sú tieto skutočnosti preukázané, žalobca uniesol tak bremeno tvrdenia, ako aj bremeno dôkazu.

10. Obligatórnou náležitosťou uznania dlhu je jeho vymedzenie čo do dôvodu a výšky. Podobne ako pri príslube dlh zaplatiť, uvedené vymedzenie nemožno prísne formalizovať. Je však nevyhnutné, aby z úkonu dlžníka bolo možné dôvod a výšku dlhu stanoviť určito a zrozumiteľne. Na základe uvedeného, nie je potrebné vymedziť dôvod a výšku dlhu exaktne, ale stačí, ak takéto určenie bude vyplývať napríklad z odkazu na konkrétny právny záväzok (napr. zmluvu), resp. iný úkon (napr. výzva, faktúra, atď.), z ktorého sú nepochybne určiteľné.

11. Uvedený názor vychádza aj z judikatúry, podľa ktorej:

Dôvod dlhu nemusí byť v uznanom prejave uvedený výslovné; stačí, je – li určen poukazom na upomínku o zaplacení dlhu, vniž je dôvod dlhu obsažen (R 123/1953).

Požiadavka určitosti uznávacieho prejavu čo do dôvodu a výšky je splnená aj bez výslovného použitia výrazu „uznanie dlhu“ ak z okolností prípadu je nepochybné, že išlo o uznávací prejav (R 25/1993).

Uznanie dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka je jednostranným právnym úkonom dlžníka voči veriteľovi, pre ktorý je pod sankciou neplatnosti ustanovená písomná forma. Prejav vôle uznať dlh čo do dôvodu a výšky je určitý a zrozumiteľný, ak je výkladom podľa § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka objektívne pochopiteľný, t.j. ak nevzbudzuje pochybnosti o jeho obsahu (Najvyšší súd SR, sp.zn. 3Cdo79/2005).

Určitosť písomného prejavu vôle je objektívni kategórií a soud nemůže interpretací obsahu právního úkonu podle § 35 odst. 2 obč. zák. učiněný písomný projev vôle měnit či nahrazovat. Je-li v písomném uznávacím prohlášení jako důvod dlhu uvedena osobní půjčka, nelze tento důvod výkladem podle § 35 odst. 2 obč. zák. měnit (tj. nahrazovat novým důvodem – nepojmenovanou smlouvou). Uznání dlhu zakládá pouze vyvratitelnou právní domněnku existence dlhu z půjčky, nikoli dlhu z jiného právního důvodu (Najvyšší soud ČR, sp.zn. 33Odo362/2005).

K platnosti uznání dlhu třeba písomná forma, vyjádření přislíby zaplatit dluh a uvedení důvodu dlhu a jeho výše, neboli má-li mít písomné uznání práva dlužníkem právní důsledky uvedené v ustanovení § 558 ObčZ (tj. důsledky v podobě přetržení promlčení), je nutné, aby došlo k uznání práva jak co

do dôvodu, tak čo do výše. Pokiaľ jde o uznaní práva čo do dôvodu, nemusí síce býť tento dôvod vždy v listině obsahující uznaní práva uveden výslovně, ale musí býť jednoznačně dovoditelný, např. poukazem na upomínku o zaplacení dluhu, v níž je dôvod dluhu výslovně obsažen. Stejně tak uznaní práva čo do jeho výše musí býť vyjádřeno tak, aby výše byla objektivně určitelná (Najvyšší súd ČR, sp.zn. 33Odo507/2001).

12. Uznanie dlhu zákon vymedzuje ako jednostranný právny úkon dlžníka adresovaný veriteľovi, ktorým dlžník dáva veriteľovi najavo, že svoj záväzok uznáva. Okrem všeobecných náležitostí predpísaných pre právne úkony (§ 34 a nasl. Občianskeho zákonníka) je na platnosť uznania dlhu potrebná písomná forma, vyjadrenie prísľubu zaplatiť dlh a uvedenie dôvodu dlhu a jeho výšky. Na to, aby písomné uznanie práva dlžníkom malo právne dôsledky uvedené v § 558 Občianskeho zákonníka (t.j. dôsledky v podobe prerušenia premlčania), je potrebné, aby došlo k uznaniu práva čo do dôvodu, ako aj čo do výšky, pričom pokiaľ ide o uznanie práva čo do dôvodu, nemusí byť síce tento dôvod v listine obsahujúcej uznanie práva uvedený vždy výslovne, ale musí byť jednoznačne vyvoditeľný z inej listiny, na ktorú je v listine o uznaní dlhu výslovný odkaz. Taktiež dôvod uznania dlhu nemusí byť v uznávacom prejave uvedený výslovne. Výška dlhu však musí byť vyjadrená tak, aby bola objektivne určitelná (Najvyšší súd SR, sp.zn. 4MCdo1/2007).

13. Kľúčovým v prejednávanej veci je posúdenie uznania dlhu žalovaného a jeho priamy súvis s kúpnu zmluvou o predaji bytu (pozn. odvolacieho súdu kúpna zmluva v priebehu celého konania zo strany žalobkyne predložená do spisu nebola).

Súd prvej inštancie vyčerpávajúco vysvetlil, ktoré prvky je nevyhnutné naplniť pre platné uznanie dlhu (pozri bod 31 až 49 napadnutého rozsudku) a uvedené dôvody odvolací súd v celom rozsahu aprobeje a v ostatnom na ne poukazuje.

Pokiaľ žalobkyňa v tomto konaní odvodzovala svoj uplatňovaný nárok na zaplatenie 48.000,- eur s príslušenstvom od kúpnej zmluvy a zmluvy o postúpení pohľadávky medzi ňou a B. B. a súdom prvej inštancie, bola správne posúdená neplatnosť listiny s názvom „uznanie dlhu“ zo dňa 26.7.2021, a súčasne súd prvej inštancie správne dospel k záveru o neplatnosti cesie pohľadávky z B. B. na žalobkyňu, potom z absolútne neplatných právnych úkonov nemohla žalobkyňa legitímne očakávať úspech v konaní.

V zhode so súdom prvej inštancie aj odvolací súd nepovažuje listinu označenú ako uznanie dlhu (č.l. 6 spisu) napíňajúcu dikciu ustanovenia § 558 Občianskeho zákonníka a pre neurčitost' a nezrozumiteľnosť v otázke nezameniteľnosti právneho dôvodu ju rovnako považuje za neplatnú. K platnosti posudzovaného právneho úkonu nemožno dospieť ani aplikáciou princípu prednosti platnosti právneho úkonu podľa § 35 Občianskeho zákonníka.

Pokiaľ je však právny úkon vzhľadom na prejav vôle bez ohľadu na to, či bol urobený výslovne alebo konkludentne, natoľko neurčitý alebo nezrozumiteľný, že pochybnost' o jeho obsahu nie je možné odstrániť ani výkladom, právny úkon je v súlade s ust. § 37 neplatný, čo nastalo aj v prejednanom prípade.

Pokiaľ účastníci kúpnej zmluvy mienili byť predat' za kúpnu cenu 21.200,- eur a túto si slobodne vymienili v prevodnej zmluve, potom uplatňovaný nárok z nezaplatenia časti kúpnej ceny je neopodstatnený.

Týmto rozhodnutím nie sú dotknuté prípadné nároky B. B. voči žalovanému.

14. Odvolací súd vo vzťahu k otázke unesenia dôkazného bremena zo strany žalobkyne poukazuje na to, že za stavu, pokiaľ kľúčový právny úkon bol vyhodnotený ako absolútne neplatný, je nepochybné, že žalobkyňa sa nepodarilo uniesť dôkazné bremeno o existencii svojej aktívnej legitimácii v konaní o zaplatenie uplatňovanej sumy 48.000,- eur voči žalovanému.

Konanie samotného žalovaného za stavu absolútnej neplatnosti právneho úkonu „uznanie dlhu“ je bez právneho významu a bez ďalšieho nemôže konvalidovať dotknutý právny úkon, aj preto sú odvolacie námietky žalobkyne neopodstatnené.

Vzhľadom na vyjadrenie p. B. (č.l. 70 spisu) sa súdu zdá, že uznanie dlhu mohlo byť nováciou dovtedajších záväzkov.

15. Právo na spravodlivé prejednanie veci zahŕňa v sebe najmä princíp „rovnosti zbraní“, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a ďalšie požiadavky spravodlivého súdneho konania.

Samotné súdne konanie, ktorým sa završuje poskytovanie súdnej ochrany musí byť logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania pri rešpektovaní zásad spravodlivého

súdneho konania pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na zrozumiteľnosť, určitosť, jasnosť a súlad jeho skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k jeho výroku. Logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania za rešpektovania zásad, najmä zabezpečenia princípu kontradiktórnosti konania, je zamietnutie žaloby žalobcu.

16. Skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie vyznelo v neprospech žalobkyne, nemá automaticky za následok, že je nesprávne.

17. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. ako vecne správny so stotožnením sa s odôvodnením napadnutého rozsudku v zmysle ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

18. Je potrebné poukázať na to, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru (resp. základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08). Súdu priamo zo zákona vyplýva povinnosť pri rozhodovaní o náhrade trov konania skúmať i (ne)existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP.

Úlohou súdu nie je len mechanicky rozhodovať o náhrade trov konania podľa výsledku sporu, ale zvážiť, či tu neexistujú ďalšie rozhodujúce okolnosti majúce podstatný vplyv na priznanie alebo nepriznanie náhrady účelne vynaložených nákladov.

Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva, že by sa súd prvej inštancie zaoberal existenciou, resp. neexistenciou dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Obsahové náležitosti rozsudku určuje ustanovenie § 220 CSP. Ich správnosť a úplnosť je predpokladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Či je rozhodnutie preskúmateľné alebo nie sa dá zistiť len z jeho odôvodnenia.

Odvolací súd je presvedčený, že prípadným nepriznaním náhrady trov inak úspešnej strane sporu nedôjde k porušeniu práv odvolateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

19. Keďže nedostatočne zdôvodnenie rozhodnutia je potrebné hodnotiť ako nesprávny procesný postup súdu, ktorým bolo znemožnené žalobkyňi, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, odvolací súd rozsudok vo výroku II. o trovách konania postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

20. Úlohou súdu prvej inštancie po vrátení veci bude opätovne rozhodnúť o trovách konania s tým, že posúdi, či existujú skutočnosti odôvodňujúce aplikáciu ust. § 257 CSP, najmä posúdi či na pôvode sporu sa významne nepodielal žalovaný a či so zreteľom na osobitné okolnosti veci (zabezpečenie obydlia pre žalovaného zo strany pána B., vyrovnanie iných dlhov za žalovaného a pod.) by nebolo v rozpore s nastolením spravodlivej rovnováhy medzi stranami sporu, priznať inak úspešnej strane - žalovanému náhradu trov konania. Súd prvej inštancie svoje závery odôvodní v súlade s ust. § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku tak, aby jeho rozhodnutie bolo presvedčivé.

21. Prvoinštančný súd, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).